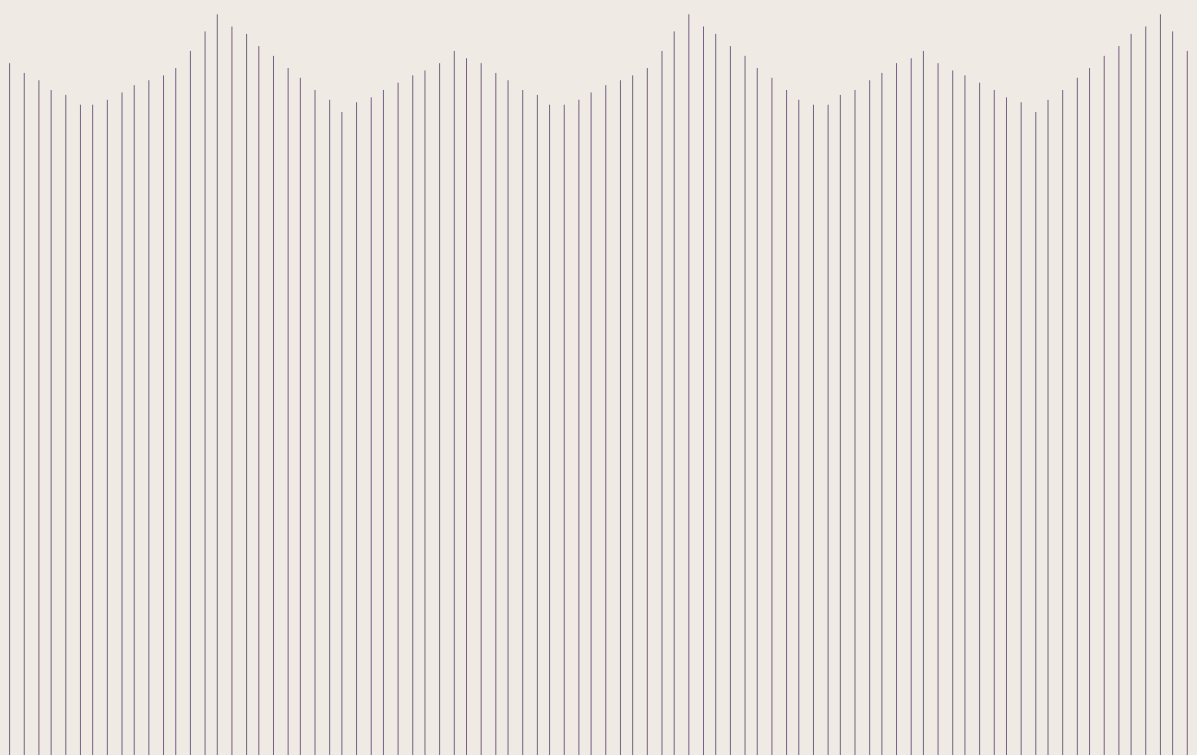

ENERGITILSYNET

ANALYSE

ÅRSAGER TIL UDVIKLINGEN I VARMEPRISERNE – DECEMBER 2014 TIL DECEMBER 2017 OG DE- CEMBER 2016 TIL DECEMBER 2017

INDHOLD

RESUMÉ	1
INDLEDNING.....	2
DEFINITION AF DEN GENNEMSNITLIGE VARMEPRIS	3
PRISUDVIKLINGEN FRA DECEMBER 2014 TIL DECEMBER 2017	5
OMKOSTNINGSPOSTERNES BIDRAG TIL PRISUDVIKLINGEN FRA DECEMBER 2014 TIL DECEMBER 2017	9
PRISUDVIKLINGEN FRA DECEMBER 2016 TIL DECEMBER 2017	11
OMKOSTNINGSPOSTERNES BIDRAG TIL PRISUDVIKLINGEN FRA DECEMBER 2016 TIL DECEMBER 2017	13
BILAG 1	16

RESUMÉ

Priserne er noget overraskende steget det seneste år med ca. 0,3 procent på trods af, at varmforsyningernes budgetterede omkostninger til produktion og levering af fjernvarme er faldet med ca. 1,6 procent i samme periode, dvs. en forskel i pris- og omkostningsudviklingen på ca. 2 procentpoint.

Dette paradoksale resultat skyldes indregningen af overskydende indtægter fra året før (også kaldet overdækninger). Hvis en varmforsyning i et år har opkrævet mere i indtægter end de har haft af omkostninger, skal det indregnes (dvs. trækkes fra) i varmepriserne året efter, da varmevirksomhederne ikke må tage mere for fjernvarmen end den koster at producere og levere.

I december 2016 blev varmeprisen på denne måde isoleret set reduceret med ca. 5 procent, mens reduktionen i december 2017 kun var på ca. 3 procent, dvs. en forskel på ca. 2 procentpoint. Selvom omkostningerne det seneste år, stiger varmeprisen således, fordi der i december 2017 trækkes ca. 2 procentpoint mindre fra varmeprisen på grund af mindre overdækninger.

Det er positivt, at varmevirksomhederne i budgetterne samlet har reduceret deres overdækninger betydeligt det seneste år, selvom det medfører en prisstigning fra december 2016 til december 2017. Der er tale om de forventede overdækninger, da de faktiske overdækninger fra året før ikke er kendte på budgettidspunktet.

Med til billedet af de reducerede overdækninger hører dog også, at varmevirksomhedernes overdækninger steg næsten lige så meget de foregående to år, som de er faldet det seneste år. Der er derfor fortsat behov for fokus på, at varmevirksomheder med store overdækninger får dem tilbageført til varmekunderne. Problemer med at priser og omkostninger kommer væsentligt ude af trit med hinanden kunne reduceres betydeligt ved, at de pågældende varmevirksomheder justerer varmepriserne i løbet af året eller tilbagebetaler en overdækning ved årsafregningen med varmekunderne.

Over perioden fra december 2014 til december 2017 har der ellers været et fald i varmeprisen på 12,9 procent. Prisstigningen det seneste år kommer således efter en periode med markante prisfald.

De markante prisfald fra december 2014 til december 2017 skyldtes et betydeligt fald i de samlede omkostninger hos varmevirksomhederne. Omkostningerne til brændselkøb til egen varmeproduktion og varmekøb fra varmeproducenter har samlet bidraget til at reducere varmeprisen med 16,3 procentpoint. Det indikerer, at faldet i varmeprisen skyldes faldende priser på nogle brændselstyper, forbedret produktionsteknologi og at varmevirksomhederne har skiftet til billigere brændsler. Denne besparelse er dog delvist blevet modvirket af stigninger i andre omkostningsposter. Særligt er omkostningsposter, der vedrører afskrivninger på allerede foretagne investeringer og henlæggelser til kommende investeringer, steget kraftigt (med 33 procent) og har isoleret set øget den gennemsnitlige varmepris med 4 procentpoint de seneste tre år.

Analysen er lavet på baggrund af de pris- og budgetanmeldelser, som varmevirksomhederne har indsendt til Energitilsynet og som er gældende i december 2014, 2016 og 2017.

Når Energitilsynet i denne analyse har valgt at analysere den gennemsnitlige prisudvikling for private husholdninger og erhvervskunder set under et, skyldes det et ønske om at analysere årsagerne til varmeprisudviklingen ud fra udviklingen i varmevirksomhedernes indtægts- og omkostningsposter. Disse budgetposter er ikke opdelt på indtægter fra og omkostninger til private husholdninger og erhvervskunder. Det er således ikke muligt at lave en sådan årsagsanalyse for varmeprisudviklingen for husholdningerne alene eller for de to typer standardboliger, som Energitilsynet løbende offentliggør prisstatistik for. Tendensen i prisudviklingen for standardboliger er den samme som i denne analyse, men er numerisk lidt anderledes, hvilket skyldes, at det er to forskellige opgørelser af varmeprisen, som måler to forskellige forhold.

INDLEDNING

Denne analyse har til formål at analysere årsagerne til fjernvarmevirksomhedernes gennemsnitlige prisudvikling for en treårig periode fra december 2014 til december 2017 og for en etårig periode fra december 2016 til december 2017. Det gøres ved at se på betydningen af ændringer i fjernvarmevirksomhedernes forskellige indtægts- og omkostningsposter for udviklingen i varmepriserne i de analyserede tidsperioder.

Ændringerne i fjernvarmevirksomhedernes forskellige budgetposter er fundet på baggrund af virksomhedernes anmeldte budgetter. Fjernvarmevirksomhederne skal til Energitilsynet anmelde deres priser og deres budget inden regnskabsårets begyndelse. Det bemærkes, at budgettal er behæftede med usikkerheder, da der er tale om de forventede indtægter og omkostninger. Årets realiserede indtægter og omkostninger vil som oftest være anderledes end de budgetterede tal.

Budgetterne anmeldes i et standardiseret format via Energitilsynets online anmeldelsessystem ENAO. Analysen belyser hvilke budgetposter, der har den største påvirkning på prisudviklingen i de analyserede tidsperioder.

Denne analyse undersøger den gennemsnitlige prisudvikling for alle forbrugere set under et dvs. både private husholdninger og erhvervskunder. Dette adskiller sig fra Energitilsynets prisstatistik over den gennemsnitlige prisudvikling for to typer standardboliger – konkret et standardhus på 130 m² med et årligt forbrug på 18,1 MWh og en standardlejlighed på 75 m² med et årligt varmeforbrug på 15 MWh. Prisstatistikken for standardhuset viser en varmeprisstigning på 0,5 pct. fra december 2017 til december 2017 og et varmeprisfald på 9,2 pct. fra december 2014 til december 2017. Tendensen i prisudviklingen for standardboliger er således den samme som i denne analyse, men er numerisk lidt anderledes, hvilket som beskrevet ovenfor skyldes, at det er to forskellige opgørelser af varmeprisen, som måler to forskellige forhold. En nærmere forklaring heraf findes i bilag 1.

Når det i denne analyse er valgt at analysere den gennemsnitlige prisudvikling for private husholdninger og erhvervskunder set under et, så skyldes det ønsket om at analysere årsagerne til varmeprisudviklingen nærmere ud fra udviklingen i varmevirksomhedernes indtægts- og omkostningsposter. Disse budgetposter er således ikke opdelt på indtægter og omkostninger private husholdninger og erhvervskunder. Det er således ikke muligt at lave en sådan årsagsanalyse for husholdningerne alene eller for de to ovennævnte typer standardboliger.

Prisanalysen er opdelt således, at der først analyseres perioden fra december 2014 til december 2017 og derefter perioden fra december 2016 til december 2017. For hver af de to perioder gælder det, at der først findes den gennemsnitlige prisudvikling og derefter analyseres, hvordan omkostningsposterne bidrager til denne udvikling.

DEFINITION AF DEN GENNEMSNITLIGE VARMEPRIS

I analysen af prisudviklingen vil der blive anvendt en række begreber, som er specifikke for varmeområdet. Disse begreber og deres indflydelse på varmepriserne vil blive forklaret nedenfor.

Regulering af fjernvarme området – omkostningsbestemte priser

Ifølge varmforsyningsloven må varmepriserne ikke overstige virksomhedernes omkostninger til at producere og levere fjernvarmen til forbrugerne. Varmeforsyningslovens bestemmelser indebærer således, at varmepriserne skal være omkostningsbestemte.

Over- og underdækninger

Ideelt set vil en varmevirksomheds indtægter og omkostninger balancere perfekt inden for et regnskabsår.¹ I praksis vil der sjældent være overensstemmelse mellem budgettallene og de realiserede indtægter og omkostninger i regnskabsåret, da budgettallene er baseret på usikre prognoser om bl.a. antallet af kolde dage, brændselsprisernes udvikling mv. Når der ikke er overensstemmelse mellem en virksomheds realiserede indtægter og omkostninger i en given regnskabsår, vil der opstå en såkaldt overdækning eller en såkaldt underdækning.

En overdækning fremkommer, når virksomheden ved regnskabsårets afslutning har flere realiserede indtægter end realiserede omkostninger. Overdækningen skal tilbageføres til forbrugerne i det efterfølgende regnskabsår. Ved særlige forhold kan der indgås en aftale med Energitilsynet om at tilbageføre overdækningen over en længere periode end et enkelt regnskabsår.

En underdækning fremkommer, hvis varmevirksomheden ved regnskabsårets afslutning har flere realiserede omkostninger end realiserede indtægter. Underdækningen kan opkræves hos forbrugerne i det efterfølgende regnskabsår.

¹ Det bemærkes, at varmevirksomheder kan have regnskabsår, som ikke er sammenfaldende med kalenderåret samt, at de kan have regnskabsår, som er kortere end 12 måneder, hvis de er ved at omlægge deres regnskabsår til en anden periode.

Betydningen for varmeprisen af en over- eller underdækning i året før

En over- eller underdækning har indflydelse på varmeprisen i det efterfølgende regnskabsår, da overdækninger som nævnt ovenfor skal tilbageføres til forbrugerne, mens underdækninger kan opkræves hos forbrugerne.

Hvis en varmevirksomhed f.eks. i regnskabsåret 2013 har flere indtægter end omkostninger opstår en overdækning, der indregnes i priserne for året efter (dvs. i regnskabsåret 2014). Dette vil alt andet lige medføre, at varmevirksomhedens indtægter i 2014 skal være lavere end omkostningerne i 2014, fordi overdækningen fra 2013 skal tilbageføres til forbrugerne via lavere priser. Priserne i 2014 bliver altså lavere end virksomhedens generelle omkostningsniveau ellers tilsiger, og virksomheden vil alt andet lige foretage en midlertidig prisnedsættelse fra 2013 til 2014.

Hvis den pågældende varmevirksomhed i stedet havde flere omkostninger end indtægter i 2013 opstår en underdækning, som ved indregning i priserne i det efterfølgende regnskabsår for 2014 alt andet lige vil medføre en midlertidig prisstigning for forbrugerne fra 2013 til 2014.

Budgetterede underdækninger

Det følger af varmforsyningslovens bestemmelser, at varmevirksomhedernes indtægter ikke må overstige deres omkostninger. Omvendt er det dog tilladt, at varmevirksomhedernes indtægter er lavere end deres omkostninger.

Fjernvarmevirksomhederne må derfor godt budgettere med underdækninger. Budgetterede underdækninger er lig forskellen mellem varmevirksomhedernes budgetterede samlede omkostninger og indtægter i et givent regnskabsår.

En fjernvarmevirksomhed kan f.eks. budgettere med en underdækning, hvis virksomheden har indgået pris aftaler, som viser sig ikke at dække deres budgetterede omkostninger. Ligeledes kan en affaldsvarmevirksomhed f.eks. være underlagt et affaldsprisloft, som afskærer virksomheden fra at opkræve alle deres omkostninger.

Den gennemsnitlige varmepris

De indtægter, som varmevirksomhederne opkræver i et givet regnskabsår, afhænger således af de omkostninger i regnskabsåret, over- og underdækninger fra året før samt budgetterede underdækninger i regnskabsåret.

I analysen defineres den gennemsnitlige varmepris som de samlede indtægter varmevirksomheden opkræver hos private husholdninger og erhvervskunder i et givet regnskabsår sat i forhold til den samlede forventede solgte mængde fjernvarme i MWh i perioden. Dette giver en pris i kr. per forventet solgt mængde fjernvarme i MWh.

Indtægterne i det enkelte regnskabsår fastsættes som omkostninger, hvor der fratrækkes overdækninger fra året før, da det er indtægter fra året før, som skal tilbageføres i varmepriserne, tillægges underdækninger fra året før, da det er manglen-

de indtægter fra året før, som skal opkræves i varmepriserne, og endelig fratrækkes de budgetterede underdækninger i året. De budgetterede underdækninger i regnskabsåret skal fratrækkes, da det viser den del af omkostningerne som varmevirksomhederne ikke budgetterer med at opkræve i regnskabsåret. Dette er illustreret i figur 1.

FIGUR 1: DEFINITION AF INDTÆGTER I ÅRET, SOM PRISÆNDRINGEN BEREGNES PÅ BAGGRUND AF

Omkostninger i året
- Overdækninger fra året før
+ Underdækninger fra året før
- Budgetterede underdækninger i året
= Indtægter i året, som prisændringen beregnes på baggrund af

Kilde: Sekretariatet for Energitilsynet

Alle omkostninger og indtægter i analysen sættes i forhold til forventet solgte mængde fjernvarme i MWh. Der anvendes måleenheden kr. per MWh, da ændringer i en omkostningspost i kr. ikke siger noget om, hvorvidt det er blevet dyrere eller billigere at producere og levere fjernvarme. Det er derfor nødvendigt at sætte udgifterne til fjernvarme i forhold til den forventede solgte mængde for at kunne sige noget om, hvordan ændringerne i omkostningsposterne påvirker prisudviklingen.

I det følgende analyseres årsagerne til udviklingen i den gennemsnitlige varmepris for de to perioder december 2014 til december 2017 og december 2016 til december 2017 ved at se på ændringerne i omkostningsposterne, ændringerne i over- og underdækninger året før og ændringer i budgetterede underdækninger i året.

PRISUDVIKLINGEN FRA DECEMBER 2014 TIL DECEMBER 2017

Med afsæt i figur 1 og dens tilhørende forklaringer beregnes prisudviklingen for perioden december 2014 til december 2017 i tabel 1 herunder.

TABEL 1: BEREGNING AF BIDRAGET TIL ÆNDRINGEN I DEN GENNEMSNITLIGE VARMEPRIS FRA DEC. 2014 TIL DEC. 2017.

	2014 (kr./MWh)	2017 (kr./MWh)	Andel i 2014 i pct.	Ændring 2014- 2017 i pct.	Bidrag til ændring i procentpoint
Omkostninger i alt	675,6	598,6	101,9	-11,4	-11,6
Overdækninger fra året før	-23,1	-20,3	-3,5	-11,8	0,4
Underdækninger fra året før	11,5	4,1	1,7	-64,3	-1,1
Budgetterede under- dækninger i året	-1,1	-5,1	-0,2	364,2	-0,6
Den gennemsnitlige varmepris¹	663,0	577,3	100	-12,9	-12,9

Kilde: Sekretariatet for Energitilsynets egne beregninger på baggrund af varmevirksomhedernes indberettede budgetdata

Note 1: 'Den gennemsnitlige varmepris' er de indtægter per MWh, som prisændringen beregnes på baggrund af. De afhænger af omkostninger i alt, over- og underdækninger fra året før og budgetterede underdækninger i året som defineret i figur 1.

De første to talkolonner i tabel 1 viser omkostninger i alt, over- og underdækninger fra året før samt de budgetterede underdækninger i året målt i kr. per MWh for henholdsvis december 2014 og december 2017. Disse er fremkommet ved at sætte posterne opgjort i kr. i forhold til virksomhedernes samlede anmeldte forventede årssalg i MWh.

Fortegnene på værdierne i disse kolonner følger fortegnene fra figur 1. F.eks. er overdækninger fra året før således et negativt tal, da de indgår med negativt fortegn i fastsættelsen af de indtægter i året, som prisændringen beregnes på baggrund af, jf. figur 1.

I kolonnen 'Andel i 2014 i pct.' er vist, hvilken andel posterne udgør af den gennemsnitlige varmepris per MWh i december 2014. Kolonnen 'Ændring 2014-2017 i pct.' viser posternes ændring i procent fra december 2014 til december 2017. I tabellens sidste kolonne er vist, hvor mange procentpoint posten bidrager til udviklingen i den gennemsnitlige varmepris. Disse tal er hver især fremkommet ved at gange postens andel i 2014 med dens ændring fra december 2014 til december 2017. Bidraget fra ændringen i overdækninger fra året før til prisudviklingen er f.eks. udregnet således: $-3,5 \text{ pct.} * (-11,8 \text{ pct.}) = 0,4 \text{ procentpoint}$.

De største bidrag til prisændringen vil således komme fra poster, som enten har store ændringer fra december 2014 til december 2017 eller udgør en stor andel af den gennemsnitlige varmepris i december 2014 eller begge dele.

Ændringen i den gennemsnitlige varmepris udgøres således af summen af bidragene fra ændringerne i omkostningerne, over- og underdækninger fra året før samt budgetterede underdækninger i året, dvs. $-11,6 + 0,4 - 1,1 - 0,6 = -12,9$ pct.

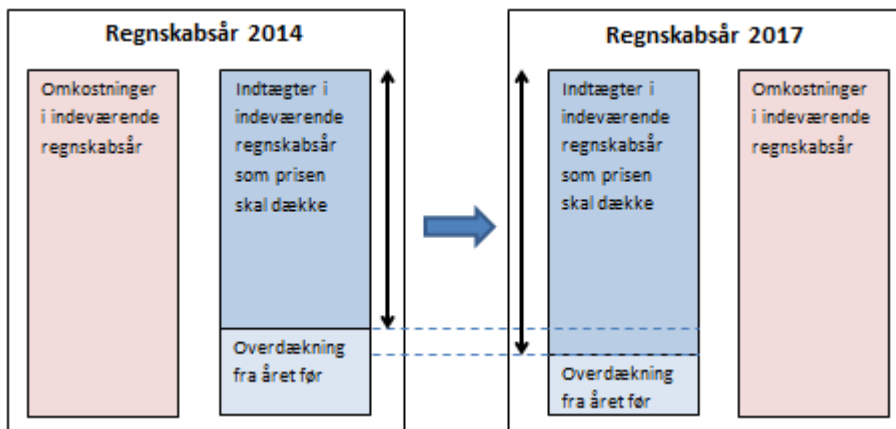
Faldende omkostninger bidrager til faldende priser isoleret set

Det ses i tabel 1, at de samlede omkostninger er faldet fra december 2014 til december 2017 med 11,4 pct. Faldet i omkostningerne bidrager isoleret set til et varmeprisfald på 11,6 procentpoint.

Reducerede overdækninger fra året før giver prisstigning isoleret set

Endvidere ses det, at overdækninger fra året før er faldet fra december 2014 til december 2017, hvilket bidrager til den samlede prisændring med 0,4 procentpoint. Faldet i overdækninger medfører således isoleret set en prisstigning, da overdækninger er indtægter, som allerede er opkrævet i det foregående regnskabsår. Mindre overdækninger, dvs. færre indtægter, som allerede er opkrævet året før, medfører, at der skal opkræves flere indtægter i det efterfølgende regnskabsår alt andet lige. Dette er illustreret i figur 2 herunder.

FIGUR 2: BETYDNINGEN AF MINDRE OVERDÆKNINGER FRA ÅRET FØR

Kilde: Energitilsynet

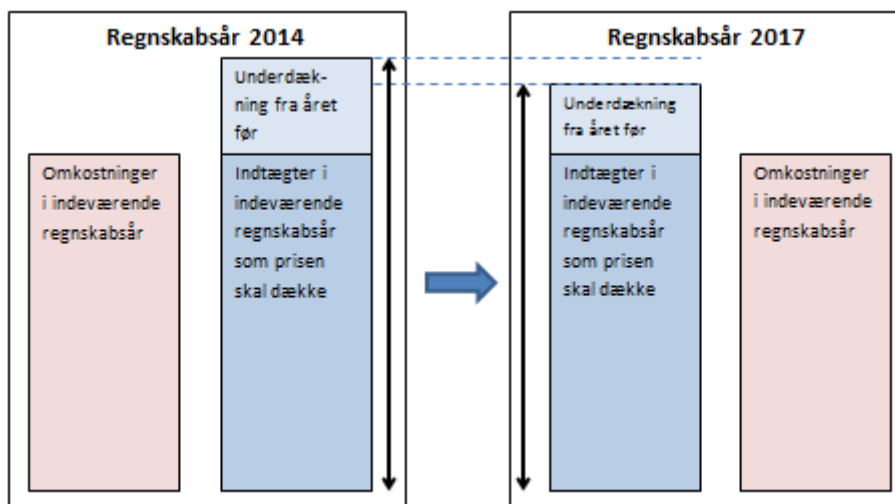
Figur 2 viser et eksempel, hvor overdækninger fra året før er reduceret fra regnskabsåret 2014 til regnskabsåret 2017. Overdækningerne fra året før i regnskabsåret 2014 er overdækninger, som er oparbejdet i regnskabsåret 2013. Overdækningerne fra året før i regnskabsåret 2017 er overdækninger, som er oparbejdet i regnskabsåret 2016. Figur 2 illustrerer, at lavere overdækninger fra året før medfører, at en større del af omkostningerne i det givne regnskabsår skal dækkes af varmeprisen i året.

Reducerede underdækninger fra året før giver prisfald isoleret set

Underdækningerne er ligeledes faldet fra december 2014 til december 2017, hvilket bidrager til den samlede prisændring med -1,1 procentpoint. Mindre underdækninger medfører isoleret set et prisfald, da underdækninger er omkostninger fra året før, som ikke blev dækket af indtægterne i året før. De skal således opkræ-

ves gennem varmeprisen i det efterfølgende regnskabsår. Dette er illustreret i figur 3 herunder.

FIGUR 3: BETYDNINGEN AF MINDRE UNDERDÆKNINGER FRA ÅRET FØR

Kilde: Energitilsynet

Større budgetterede underdækninger bidrager til prisfald

Samtidig er de budgetterede underdækninger i året vokset i et sådant omfang, at det isoleret set bidrager til et prisfald på 0,6 procentpoint. En stigning i årets budgetterede underdækninger bidrager til et prisfald, da der er tale om en stigning i andelen af omkostninger, som ikke opkræves i prisen.

Opsummering

Varmevirksomhedernes omkostninger er faldet fra december 2014 til december 2016, hvilket bidrager med 11,6 procentpoint til et fald i den gennemsnitlige varmepris.

Den gennemsnitlige varmepris er dog faldet mere end omkostningernes bidrag, hvilket skyldes, at faldet i både over- og underdækninger fra året før samt stigningen i budgetterede underdækninger i året samlet set bidrager til et fald i den gennemsnitlige varmepris med 1,3 procentpoint. Nærværende prisanalyse viser således et fald i den gennemsnitlige varmepris fra december 2014 til december 2017 på 12,9 pct.

Særligt faldet i underdækninger fra året før bidrager til, at den gennemsnitlige varmepris falder mere end bidraget fra faldet i omkostningerne. Mindre underdækninger fra året før betyder, at der skal opkræves færre indtægter i regnskabsåret for december 2017 for at dække underdækninger fra året før end der skulle i regnskabsåret for december 2014, hvilket isoleret set medfører et fald i varmeprisen.

OMKOSTNINGSPOSTERNES BIDRAG TIL PRISUDVIKLINGEN FRA DECEMBER 2014 TIL DECEMBER 2017

I dette afsnit analyseres bidragene fra de enkelte omkostningsposter til prisudviklingen. Resultaterne fremgår af tabel 2 nedenfor.

TABEL 2: BEREGNING AF BIDRAGET FRA DE FORSKELLIGE OMKOSTNINGERPOSTER TIL ÆNDRINGEN I DEN GENNEMSNITLIGE VARMEPRIS FRA DEC. 2014 TIL DEC. 2017.

	2014 (kr./MWh)	2017 (kr./MWh)	Andel af den gennemsnitlige varmepris i 2014 i pct.	Ændring 2014- 2017 i pct.	Bidrag til ændring procentpoint
Omkostninger i alt	675,6	598,6	101,9	-11,4	-11,6
Produktionsomk., heraf	459,1	349,9	69,3	-23,8	-16,5
- Brændselskøb	157,9	89,3	23,8	-43,4	-10,3
- Varmekøb	336,8	297,2	50,8	-11,7	-6,0
- Forbrug af CO2-kvoter	0,3	1,0	0,0	292,4	0,1
- El, vand og kemikalier	8,4	8,1	1,3	-4,0	-0,1
- Salg af el	-44,0	-45,8	-6,6	4,0	-0,3
Øvrige omk., heraf	216,3	248,7	32,6	15,0	4,9
- Drift og vedligehold.	50,8	55,9	7,7	10,2	0,8
- Løn og adm.	52,9	54,4	8,0	2,8	0,2
- Afskriv. og henlæg.	78,4	104,8	11,8	33,7	4,0
- Finansielle udg.	19,9	17,0	3,0	-14,8	-0,4
- Andre omkostninger	14,3	16,6	2,2	15,9	0,3

Kilde: Sekretariatet for Energitilsynets egne beregninger på baggrund af varmevirksomhedernes indberettede budgetdata

Tabel 2 viser posten omkostninger i alt og dens forskellige underposter. Opbygningen af og beregningerne i tabel 2 er lavet på samme måde som i tabel 1.

Det ses af tabel 2, at faldet i de samlede omkostninger i høj grad skyldes et markant fald i produktionsomkostningerne herunder særligt omkostningerne til brændsels- og varmekøb. Samlet bidrager faldet i omkostningerne til brændsels- og varmekøb med 16,3 procentpoint til faldet i den gennemsnitlige varmepris. Der ses dog også en modsatrettet effekt fra en stigning i øvrige omkostninger, hvilket isoleret set bidrager til en prisstigning med 4,9 procentpoint.

Stigningen i de øvrige omkostninger skyldes i høj grad en stigning i omkostningerne til afskrivninger og henlæggelser på 33,7 pct., som isoleret set bidrager med 4,0 procentpoint til en prisstigning. Øgede drifts- og vedligeholdelsesomkostninger bidrager isoleret set med 0,8 procentpoint til en prisstigning og omkostningerne til løn og administration bidrager isoleret set med 0,2 procentpoint til en stigning i den gennemsnitlige varmepris. Hovedparten af omkostninger under de øvrige omkostninger vurderes at være relativt faste, dvs. at være væsentligt mindre

afhængige af den solgte varmemængde i MWh end f.eks. produktionsomkostningerne.

Der har været en stigning i det forventede salg af fjernvarme i MWh på 2,5 pct. fra december 2014 til december 2017, jf. tabel 3 herunder. Hvis den solgte varmemængde var faldet kunne stigningen i omkostningerne til f.eks. løn og administration per forventede solgte MWh skyldes, at der var en mindre varmemængde til at dække de faste omkostninger. Da dette ikke er tilfældet, kan det ikke umiddelbart forklares, hvorfor der ses en stigning i de faste omkostninger per MWh.

TABEL 3: UDVIKLINGEN I FORVENTEDE SOLGTE MÆNGDE FJERNVARME I PCT. FRA DEC. 2014 TIL DEC. 2017

Forventet solgt fjernvarme per dec. 2014 i MWh	Forventet solgt fjernvarme per dec. 2017 i MWh	Ændring i forventet solgt fjernvarme fra dec. 2014 -17 i pct.
29.454.000	30.199.000	2,5

Kilde: Sekretariatet for Energitilsynets egne beregninger på baggrund af varmevirksomhedernes indberettede budgetdata

Som anført ovenfor fremgår det af tabel 2, at brændsels- og varmekøb samlet set bidrager med 16,3 procentpoint til faldet i den gennemsnitlige varmepris fra december 2014 til december 2017. Der er ikke foretaget en selvstændig analyse af prisudviklingen for brændsler, som anvendes i varmeproduktionen. Det store bidrag fra disse to poster kan indikere, at forklaringen på den faldende varmepris kan findes i faldende priser for nogle typer af brændsler, at varmevirksomhederne har substitueret til billigere brændsler eller i en kombination af disse to effekter. Faldende omkostninger til brændsels- og varmekøb kan også skyldes f.eks. en bedre produktionsteknologi.

Med hensyn til substitutionen til billigere brændsler fremgår det af Energitilsynets Fjernvarmestatistik, at fordelingen af den leverede mængde varme i forhold til varmevirksomhedernes valg af primærbrændsel har ændret sig fra 2013/14 til 2016/17, jf. tabel 4 herunder. Værkernes primærbrændsel er det brændsel, som værket primært anvender. Værket kan også producere varme på andre brændsler end det primære brændsel. En varmevirksomheds primære brændselkilde kan principielt set udgøre mindre end 50 pct. af et givent værks brændselsforbrug, hvis værket anvender mange forskellige typer brændsler. I tabel 4 vil hele værket's produktion dog indgå under det primære brændsel, da det ikke er muligt at opdele produktionen på de brændsler, som produktionen er lavet på. Tabellen skal derfor læses med det forbehold, at den ikke viser den præcise fordeling af produktionen af varme på de forskellige brændsler. Fordelingen af produktionen på de primære brændsler giver således en indikation på fordelingen af varmeproduktionen på de forskellige brændselstyper, men den faktiske fordeling vil være anderledes.

TABEL 4: UDVIKLINGEN I FORSYNINGERS ANDEL AF DEN SAMLEDE VARMELEVERANCE I PCT. FRA 2013/14 TIL 2016/17, OPGJORT EFTER FORSYNINGERNES PRIMÆRE BRÆNDSSEL

Primære brændsler	Forsynings andel af den samlede varmeleverance i 2013/14 i pct.	Forsynings andel af den samlede varmeleverance i 2016/17 i pct.
Naturgas	14	11
Kul	25	11
Affald	16	13
Biomasse	39	55
Andet	6	10
I alt	100	100

Kilde: Energitilsynets Fjernvarmestatistik

Af tabel 4 ses, at andelen af fjernvarme fra værker med kul som primært brændsel er cirka halveret. Andelen af fjernvarme fra værker med biomasse som primærbrændsel er derimod steget med cirka 40 pct. fra december 2013/14 til december 2016/17.

Det fremgår af Dansk Fjernvarmes analyse ”Fjernvarmeprisen 2016”², at biomasseværker er blandt landets billigste værker. Dansk Fjernvarmes analyse viser endvidere, at værker med biomasse relativt set har høje investeringsomkostninger, men lave variable priser. Skiftet til biomasse kan således være en medvirkende forklaring til faldende omkostninger til brændsels- og varmekøb.

PRISUDVIKLINGEN FRA DECEMBER 2016 TIL DECEMBER 2017

I det følgende analyseres prisudviklingen fra december 2016 til december 2017 på sammen måde som prisudviklingen for perioden december 2014 til december 2017 ovenfor.

Tabel 5 nedenfor viser ændringen i den gennemsnitlige varmepris fra december 2016 til december 2017 og beregningen af bidraget fra de forskellige poster til denne ændring.

² Kilde: <http://www.danskfjernvarme.dk/viden-om/statistik-subsection/varmeprisstatistik/fjernvarmeprisen-i-danmark-2016>

TABEL 5: BEREGNING AF BIDRAGET TIL ÆNDRINGEN I DEN GENNEMSNITLIGE VARMEPRIS FRA DEC. 2016 TIL DEC. 2017.

	2016 (kr./MWh)	2017 (kr./MWh)	Andel i 2016 i pct.	Ændring 2016- 17 i pct.	Bidrag til ændring i procentpoint
Omkostninger i alt	607,6	598,6	105,6	-1,5	-1,6
Overdækninger året før	-31,8	-20,3	-5,5	-36,1	2,0
Underdækninger året før	2,6	4,1	0,5	60,8	0,3
Budgetterede underdækninger i året	-2,8	-4,9	-0,5	73,9	-0,4
Den gennemsnitlige varmepris¹	575,5	577,3	100	0,3	0,3

Kilde: Sekretariatet for Energitilsynets egne beregninger på baggrund af indberettede budgetdata

Note 1: 'Den gennemsnitlige varmepris' er de indtægter per MWh, som prisændringen beregnes på baggrund af. De afhænger af omkostninger i alt, over- og underdækninger fra året før og budgetterede underdækninger i året som defineret i figur 1.

Note 2: Det bemærkes, at tallene i 2017 ikke er fuldstændig identiske med tallene for 2017 i tabel 1, da varmekoefficienter, som kun indgår i det ene af de år, som sammenlignes, er udeladt. Tabel 5 viser således udviklingen for gruppen af varmekoefficienter, som har anmeldt budgetter til Energitilsynet for begge regnskabsårene 2016 og 2017.

Faldende omkostninger bidrager til faldende priser isoleret set

Det ses i tabel 5, at de samlede omkostninger er faldet fra december 2016 til december 2017, hvilket isoleret set bidrager med et prisfald på 1,6 procentpoint.

Reducerede overdækninger fra året før giver prisstigning isoleret set

Overdækninger fra året før er faldet, hvilket isoleret set bidrager med en prisstigning på 2 procentpoint. Faldet i overdækninger medfører isoleret set en prisstigning, da overdækninger er indtægter, som allerede er opkrævet i det foregående regnskabsår. Mindre overdækninger, dvs. færre indtægter, som allerede er opkrævet året før, medfører, at der skal opkræves flere indtægter i det efterfølgende regnskabsår alt andet lige.

I december 2016 reducerer indregningen af de overskydende indtægter fra året før varmeprisen med ca. 5 pct. isoleret set, mens reduktionen i december 2017 kun var på ca. 3 pct., dvs. en forskel på ca. 2 procentpoint.³

³ Varmeprisen i december 2016 ekskl. overdækninger er: $607,6 + 2,6 - 2,8 = 607,4$ kr. per MWh. Overdækningerne fra året før reducerer varmeprisen i december 2016 med: $31,8 / 607,4 = \text{ca. } 5$ pct.

Varmeprisen i december 2017 ekskl. overdækninger er: $598,6 + 4,1 - 4,9 = 597,8$ kr. per MWh. Overdækningerne fra året før reducerer varmeprisen i december 2017 med: $20,3 / 597,8 = \text{ca. } 3$ pct.

Faldet i overdækningerne fra året før i december 2016 i forhold til december 2017 medfører således, at overdækningerne fra året før i mindre grad medvirker til at sænke varmeprisen i december 2016 end i de gjorde i december 2017.

Ændring i underdækninger fra året før og budgetterede underdækninger i året

Større underdækninger fra året før bidrager isoleret set til en prisstigning på 0,3 procentpoint. Større underdækninger medfører isoleret set en prisstigning, da underdækninger er omkostninger fra året før, som ikke blev dækket af indtægterne i året før. De skal således opkræves gennem varmeprisen i det efterfølgende regnskabsår, hvorfor stigende underdækninger bidrager til stigende priser. Samtidig er de budgetterede underdækninger vokset i et sådant omfang, at det isoleret set bidrager til et prisfald på 0,4 procentpoint. Effekten fra ændringerne i underdækninger fra året før går således næsten ud med effekten fra ændringen i budgetterede underdækninger i året.

Opsummering

Samlet set bidrager ændringerne i over- og underdækninger fra året før samt ændringen i de budgetterede underdækninger i året med 1,9 procentpoint til en prisstigning i den gennemsnitlige varmepris fra december 2016 til december 2017, mens faldende omkostninger bidrager med 1,6 procentpoint til et prisfald. Nærværende prisanalyse viser således en stigning i den gennemsnitlige varmepris fra december 2014 til december 2017 på 0,3 pct.

Det er særligt mindre overdækninger fra året før i december 2017 end i december 2016, som er årsag til, at den gennemsnitlige varmepris er steget det seneste år. Stigningen skyldes således, at varmekomforter i mindre grad har opkrævet indtægter som overstiger deres omkostninger i den foregående periode, hvilket er positivt, da det grundlæggende princip i reguleringen på varmeområdet tilsiger, at priserne skal være omkostningsbestemte.

OMKOSTNINGSPOSTERNES BIDRAG TIL PRISUDVIKLINGEN FRA DECEMBER 2016 TIL DECEMBER 2017

I dette afsnit analyseres bidragene fra de enkelte omkostningsposter til prisudviklingen. Resultaterne fremgår af tabel 6 nedenfor. Tabel 6 er opbygget og beregnet på samme måde som tabel 2.

Det ses af tabel 6, at faldet i de samlede omkostninger i høj grad skyldes et fald i produktionsomkostninger herunder særligt reducerede omkostninger til brændsels- og varmekøb. Samlet bidrager disse to poster med 2,5 procentpoint til et fald i varmeprisen isoleret set. Der ses dog også en modsatrettet effekt fra en stigning i øvrige omkostninger, hvilket bidrager med 1,1 procentpoint til en stigning i varmeprisen isoleret set.

Stigningen i de øvrige omkostninger skyldes i høj grad en stigning i drifts- og vedligeholdelsesomkostninger på 10,0 pct., som isoleret set bidrager med 0,9 procentpoint til en prisstigning. Stigningen i afskrivninger og henlæggelser bidrager

isoleret set med 0,6 procentpoint til en prisstigning, og stigningen i omkostningerne til løn og administrations bidrager isoleret set med 0,3 procentpoint til en prisstigning.

TABEL 6: BEREGNING AF BIDRAGET FRA DE FORSKELLIGE OMKOSTNINGERPOSTER TIL ÆNDRINGEN I DEN GENNEMSNITLIGE VARMEPRIS FRA DEC. 2016 TIL DEC. 2017.

	2016 (kr./MWh)	2017 (kr./MWh)	Andel af den gennemsnitlige varmepris i 2016 i pct.	Ændring 2016-17 i pct.	Bidrag til ændring 2016-17 i procentpoint
Omkostninger i alt	607,6	598,4	105,6	-1,5	-1,6
Produktionsomk., heraf	365,2	349,9	63,4	-4,2	-2,7
- Brændselskøb	93,8	89,1	16,3	-5,1	-0,8
- Varmekøb	307,3	297,4	53,4	-3,2	-1,7
- Forbrug af CO2-kvoter	0,8	1,0	0,1	33,4	0,0
- El, vand og kemikalier	8,0	8,1	1,4	1,0	0,0
- Salg af el	-44,7	-45,7	-7,8	2,1	-0,2
Øvrige omk., heraf	242,4	248,5	42,1	2,5	1,1
- Drift og vedligehold.	50,7	55,8	8,8	10,0	0,9
- Løn og adm.	52,8	54,4	9,2	3,1	0,3
- Afskrivn. og henlæg.	101,3	104,8	17,6	3,4	0,6
- Finansielle udg.	17,3	17,0	3,0	-1,4	-0,0
- Andre omkostninger	20,3	16,6	3,5	-18,5	-0,7

Kilde: Sekretariatet for Energitilsynets egne beregninger på baggrund af varmevirksomhedernes indberettede budgetdata

Der har været et fald i det forventede salg af fjernvarme i MWh på 0,3 pct. fra december 2016 til december 2017, jf. tabel 7 herunder. Et fald i den solgte mængde varme kunne have været en medvirkende årsag til de stigende omkostninger til f.eks. drift og vedligehold eller løn og administration per forventede solgte MWh, da der er en mindre mængde varme i december 2017 til at dække de omkostninger, som i mindre grad varierer med den solgte mængde, end der var i december 2016.

TABEL 7: UDVIKLINGEN I FORVENTET SOLGT FJERNVARME I PCT. FRA DEC. 2016 TIL DEC. 2017

Forventet solgt fjernvarme per dec. 2016 i MWh	Forventet solgt fjernvarme per dec. 2017 i MWh	Ændring i forventet solgt fjernvarme fra dec. 2016 -17 i pct.
30.360.000	30.279.000	-0,3

Kilde: Sekretariatet for Energitilsynets egne beregninger på baggrund af varmevirksomhedernes indberettede budgetdata

Det beskedne fald i den solgte mængde varme forklarer imidlertid kun i meget ringe grad stigningen i udgifterne til f.eks. drift og vedligehold, som er faldet 10 pct. Faldet i den solgte mængde varme forklarer 0,3 procentpoint af faldet på de 10 pct.

De faldende omkostninger til brændsels- og varmekøb kan indikere, at der har været faldende brændselspriser i perioden, at varmevirksomhederne har substitueret til billigere brændsler eller en kombination af disse to effekter. Faldende omkostninger til brændsels- og varmekøb per MWh kan også skyldes f.eks. en bedre produktionsteknologi. Det bemærkes, at der ikke er foretaget en selvstændig analyse af udviklingen i priserne på brændsler.

Med hensyn til skift af brændsler fremgår det af Energitilsynets Fjernvarmestatistik, at fordelingen af den leverede mængde varme i forhold til værkernes valg af primærbrændsel har ændret sig fra 2015/16 til 2016/17, jf. tabel 8 herunder. Værkernes primærbrændsel er det brændsel, som værket primært anvender. Værket kan også producere varme på andre brændsler end det primære brændsel. I tabellen nedenfor vil hele værkets produktion dog indgå under det primære brændsel, da det ikke er muligt at opdele produktionen på de brændsler, som produktionen er lavet på. Tabellen skal derfor læses med det forbehold, at den ikke viser den præcise fordeling af produktionen af varme på de forskellige brændsler.

TABEL 8: UDVIKLINGEN I FORSYNINGERS ANDEL AF DEN SAMLEDE VARMELEVERANCE I PCT. FRA 2015/16 TIL 2016/17, OPGJORT EFTER FORSYNINGERNES PRIMÆRE BRÆNDESEL

Primære brændsler	Forsyningers andel af den samlede varmeleverance i 2015/16 i pct.	Forsyningers andel af den samlede varmeleverance i 2016/17 i pct.
Naturgas	14	11
Kul	25	11
Affald	14	13
Biomasse	39	55
Andet	8	10
I alt	100	100

Kilde: Energitilsynets Fjernvarmestatistik

Af tabel 8 ses, at andelen af varme fra værker med kul som primærbrændsel er mere end halveret. Det bemærkes, at andelen i 2015/16 er uændret i forhold til andelen i 2014/15, jf. tabel 4, og at det er en relativ stor ændring fra 2015/16 til 2016/17. Det kan skyldes, at tallene i tabel 8 viser værkernes primærbrændsel. Det forekommer således mere sandsynligt, at der er sket et gradvist skifte væk fra kul, men at det først er i 2016/17, at der er en større andel af varmevirksomhederne, som producerer en stor nok andel af varmen på et andet brændsel end kul til, at de skifter primærbrændsel. Derudover skal det bemærkes, at fordelingen af produktionen på de primære brændsler udelukkende giver en indikation på fordelingen af

varmeproduktionen på de forskellige brændselstyper, men den faktiske fordeling vil være anderledes.

BILAG 1

Begrundelse for hvorfor nærværende analyse ikke kan sammenlignes med Energitilsynets prisstatistik for to typer standardboliger.

Først og fremmest er tjener nærværende prisanalyse et andet formål. Formålet med nærværende analyse er at vise fjernvarmevirksomhedernes gennemsnitlige prisudvikling for alle forbrugere dvs. både for private husholdninger og virksomheder. Analysen undersøger betydningen af ændringer i varmevirksomhedernes forskellige budgetposter for udviklingen i den gennemsnitlige varmepris i de analyserede tidsperioder.

Formålet med Energitilsynets prisstatistik over den gennemsnitlige prisudvikling for to typer standardboliger er at kunne vise udviklingen i varmepriser på tværs af distributionsvirksomheder over en årrække, hvorfor det er vigtigt, at der tages udgangspunkt i den samme slags bolig i hver prisstatistik. I Energitilsynet prisstatistik tager der således udgangspunkt i to typer standardboliger - konkret et standardhus på 130 m². med et årligt forbrug på 18,1 MWh og for en standardlejlighed på 75 m². med et årligt varmeforbrug på 15 MWh

Nærværende analyse tager derimod netop ikke udgangspunkt i nogen specifik forbrugertype. Der indgår dog de samme værker i som i prisstatistikkerne for de to typer standardforbrugere. I denne analyse undersøges den gennemsnitlige prisudvikling for alle forbrugere under ét.

En anden grund til, at Energitilsynets prisstatistik for de to typer standardboliger ikke svarer til nærværende analyse er, at prisberegningerne i Energitilsynets prisstatistik for standardboliger udelukkende bygger på den faste og variable del af forbrugsafregningen. I modsætning hertil, medtager denne analyse alle udgifter og indtægter for både private og erhvervs-kunder. Eksempelvis så medregnes gebyrer for tilslutning mv., særlige pristillæg/-fradrag og salg af CO₂-kvoter i denne analyse, som ikke medregnes i prisstatistikernes priser.